

ἢ ἀγανάκτισις διὰ τὰ μικρὰ παιγνίδια, τῶν ὁποίων τὸ κέρδος εἶναι ὀλίγον, καὶ ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία διὰ τὰ μεγάλα παιγνίδια, ἐν οἷς τὸ κέρδος εἶναι μεγαλύτερον, δείχνει τὸ κεκρυμμένον σπέρμα τῆς φιλαργυρίας. Ἡ ἐπίδειξις μίας μεγάλης ἐπιτηδειότητος καὶ ἐμπειρίας εἰς τὸ παιγνίδι, καὶ ἡ ἐκ ταύτης δύκολία εἰς τὸ νὰ ἐλέγχη τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων, ἡ ἐπιμονὴ εἰς τὸ νὰ διαφουδωνθῆ τὰ ἔδικά τε, ἡ καύχησις εἰς κάθε καλῶν ἀπόβασιν τῶν παιγνιδίων, ὁ ᾠδύγελως, ἡ ἡ καταφρόνησις, ἡ ἡ ἀλαζονικὴ συμπάθεια διὰ τὰς ἄλλας, αὐτὰ ὅλα εἶναι φανερά δείγματα κροδοξίας καὶ ἀλαζονείας. Αὐτὸς ὁ ὑπερβολικὸς ἔρως τῶν παιγνιδίων εἶναι δείγμα ὑπερβολικῆς φιληδονίας· αὐτὸ τὸ ῥιπτεὸν καὶ ᾠδύ τῶν λοιπῶν παθῶν.

Καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ τὰ πάθη, ὅπῃ εἰς τὸ παιγνίδι λαμβάνον δρόμον ἐλεύθερον, κραταιώμενα ἀπὸ τῶν ἔξιν ἡμποροῦν πολλὰ εὐκόλῃ νὰ ἔμβουν ἐν μέρει καὶ εἰς ἀσθεναιότερας πράξεις, διὰ τὸ ὅ φρόνιμος ἀνθρώπος γνωρίζωντάς τα θέλει φροντίσει νὰ τὰ κατενιάζη, καὶ νὰ τὰ πολεμῆ εἰς τὸ ἴδιον παιγνίδι, διὰ νὰ ἔχον ὀλιγωτέραν ἰσχυρὴ εἰς τὰ ἀσθεναιότερα πράγματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Μελαγχολία, Εὐθυμία, Εὐδαιμομία.

ΑΡΘΡΟΝ Α'.

Μελαγχολία.

Οσον συνεργεῖ εἰς τὸ εὖ εἶναι, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων μία κράσις εὐθυμίας καὶ χαροποιᾶ, ἄλλο τόσον ἀντίσταται μία κατηφής καὶ μελαγχολική. Ὁ σκυθρωπὸς ἀνθρώπος περιφέρεται, λέγει ὁ Π. Elem. di Filos. T. IV. Ο Στελ-

Στελλίνιος (Η΄θικ. Τόμ. Β'. Σελ. 114.), ὡς αὐτὸς εἰς εἶαν ἔρανόν τεθολωμένον, καὶ ὀμιχλώδη· ὁ δὲ εὐθυμο, δέσκεται πάντοτε ὡς αὐτὸς εἰς εἶα φῶς λαμπρότατον, τὸ ὁποῖον καλλιῶει ὅλα τὰ πράγματα (1).

Ἡ μελαγχολικὴ κράσις ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς πότε μὲν ἀπὸ φυσικὰ αἰτία, πότε δὲ ἀπὸ ἠθικὰ. Τῶν δὲ φυσικῶν δυνάμεων προξενῶν τὴν μελαγχολίαν οἱ σφοδροὶ πόνοι, ὅτε αὐτοὶ προξενῶν εἶα αἰσθημα ζωηρότερον· ἀλλὰ τὴν προξενῶν ἐκεῖνοι οἱ μικροὶ καὶ χρόνιοι πόνοι, ὅτε δυνάμειν νὰ ἐξαλειφθῶν, ἐκείναι αἰσθημα, καὶ ὀχλημα, καὶ ἐνοχλήσεις, καὶ ἀδυναμια, τὰς ὁποίας δυνάμειν πολλάκις μῆτε νὰ τὰς ἐκφράσῃ· ἐκεῖνα προηγουμένως τὰ ὑποχοιδομακα πάθη, τὰ ὁποῖα δίδου ἡθικῶς εἰς τὰς μελαγχολικὰς καὶ τὸ ὄνομα τῆς ὑποχοιδομακῶν.

Φυσικὴ θεραπεία τέτων τῶν κακῶν εἶναι δύσκολον νὰ εἰρηθεθῇ, καὶ μῆτε αὐτὴ ἢ ἰατρικὴ ἠμπούρετε νὰ διοείσῃ καμμίαν δραστήριον· ἀντὶ τέτων οὕτως ἠμπορεῖ ὁ ὀρθὸς λόγος νὰ σιωπήσῃ πολλά εἰς τὸ νὰ ἀφαιρεθῶν, ἢ τελάχισον νὰ μεθιαθῶν τὰ ἀποτελέσματα τῶν· ἐπειδὴ μὲν τὸ νὰ ἐξήρτηται εἰς τὰς τοιαύτας ἢ αἰσθημα τῆς μελαγχολίας ἀπὸ τῆς ὀχλημα τῆς μακρᾶς συνεχείας τῆς αὐτῆς αἰσθημάτων, ὁ λόγος δείχνει, ὅτι αὐτὸς εἰρηθεθῇ ἔσποσ νὰ ποικιλθῶν τὰ αἰσθημα, ἢ ὀχλημα καὶ ἢ εὐφροσύνη θέλου ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ πλείστον μέρος (2). Ἄν εἶναι ὁμοσ καιρός,

(1) Ἡ φωνασία τῆς μελαγχολικῶν ἠμπορεῖ νὰ παρεκαθῆ μετὰ τὰ κοῖλα κάτοπτρα, τὰ ὁποῖα μεγαλιῶν καὶ ἀχρημίζου ἐν ταυτῇ τὰ ἀντικείμενα. Ἡ δὲ τῆς ἰλαρῶν καὶ εὐθυμῶν μετὰ τὰ κοινὰ κάτοπτρα, ἢ κυλινδρομα, τὰ ὁποῖα, τὰ ἄλλως ἀχρημα, ἀπὸ δῆ, καὶ ἀτακτα χήματα, τὰ παρασῶσι τακτικὰ, εὐμορφα, καὶ χαρμια.

(2) Ἰξεύρομα ἐκ πείρας ὅτι αὐτὴ ἢ ἰδία μεταβολὴ τῆς πότῃ, ἐνίστα δὲ καὶ μῖα ἀρεθῆκη πότῃ, ἢ ὁποῖα μᾶς ἠαμνι νὰ ἀλη-

ρός, εἰς τὸν ὁποῖον ἤμπορῶν νὰ ἀρμόζων, ἢ νὰ γίνωνται ἐπωφελεῖ ἢ ἐναχόλησις, ἢ κίνησις τῆς σαμάτος, καὶ ἢ ἀφαίρεσις τῆς νοός, ὁ καιρὸς αὐτὸς εἶναι μάλιστα ἐκεῖνος, καθ' ὃν αἰθανόμεθα ὅτι κυριζόμεθα ἀπὸ τὰ ἀδυνήματα ἐκεῖνα, ὅπῃ κλίνων περισσότερο εἰς τὴν μελαγχολίαν καὶ τὸτο ποσὸν μᾶλλον καθ' ὅσον τὰ τοιαῦτα ἀδυνήματα ὅλα σχεδὸν ὀλίγον ἢ τελείως δὲν ἐμποδίζων, τὸν βελούρον ὁμως, νὰ γυμνάζῃ τὸ σῶμα, ἢ νὰ ἀφαιρῇ, τὸτ' ἔστι νὰ ἀπαχολῇ τὴν ψυχὴν.

Αἱ σφοδρότεραι ὁμως μελαγχολία προέρχονται ἀπὸ αἰτία ἠθικά, τὰ ὅποια εἶναι μάλιστα αἱ θλίψεις τῆς ψυχῆς, ἢ ἡ ὀχληρία (πληξίς). Εἰς τὰς θλίψεις ὁμως σημασιώτερον, ὅτι ἡ μελαγχολία δὲν ἀναίεται ἀδύς εἰς τὰς πρώτας σιγμάς, ὅπῃ συμβαίνει κενῶν δυσύχημα. Διὰ τὴν τὴν αἰσθημα τῆς ψυχῆς εἶναι ζωηρότερον, εἶναι βαρυθυμία, εἶναι σενοχασία, εἶναι κατάπτωσις· ἡ μελαγχολία ἐπιγίνεται ὑσερον, ὅπότεν συλλογιζόμεθα, ἀνακαλώμεν καὶ ἀναμασώμεν τὴν ὀπισυμβᾶσαν δυσυχίαν. Αὕτη ἄρα εἶναι ἔργον τῆς φαντασίας· καὶ διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς, πρέπει νὰ μεταχειριζόμεθα ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέσα, ὅπῃ ἐδείξαμεν κατὰ πλάτος εἰς τὸ Α'. Τμημα, διὰ νὰ ἀποσώμεν τὴν φαντασίαν ἀπὸ τῆς λυπηρᾶς ιδέων.

Πολλάκις ὁμως ἡ λύπη καὶ ἡ μελαγχολία προέρχεται περισσότερο ἀπὸ ἔλλειψιν ιδεῶν καὶ αἰσθημάτων, ἢ τελάχισον ἀπὸ ἔλλειψιν αἰσθημάτων καὶ ιδεῶν, ὅπῃ θέλγων ζωηρῶς τὴν ψυχὴν, ἀδύς ἀπὸ αἰσθηματα ἀλγεινά, ἢ ιδέας ἀνιαράς. Μετὰ τὴν ὀχληρίαν ἔρχεται ὡς ὅπῃ τὸ πλεῖστον ἢ ἀνία, ἢ πολλάκις

ἀλπομονήσωμεν εἷα πόνον μακρὸν καὶ ἐκτικόν, εἶναι διὰ λόγους μίας παρχυθία.

κίς συγχέεται ἢ μία μὲ τὴν ἄλλην. Ἐνίοτε μάλισα ὑποβαίνουσι ἀδύοσιμοι καὶ ἀμοιβαῖαι τόσον ἢ μία, ὅσον καὶ ἢ ἄλλη· ἐπεὶ δὲ εἶναι μεγαλιτέρα ὀχληρία ὑπὸ ἐκείνῳ ὅπῃ δοκιμάζουσι δύο ἄνθρωποι, εἴ τινας ἀνιῶνται καὶ πλείων ἀμοιβαδόν· καὶ ἴσως ἀποροξυήση ὀχληρίαν καὶ μελαγχολίαν εἰς ἄλλας δὲ εἶναι ἄλλο χειρότερον ὑπὸ τὴν σωφροσίαν τῆς μελαγχολικῶν καὶ πλεητικῶν ἀνθρώπων.

Διὰ τὰ ἀφαιρέσωμεν ὅμως τὴν λύπην, ὅπῃ ἀποέρχεται ὑπὸ τὴν πλῆξιν καὶ ὀχληρίαν, δὲν ἐκτείνομαι εἰς τὸ νὰ ἐπαναλάβω ἐκεῖνα, ὅπῃ εἶπα καὶ πλάτος εἰς ἄλλο μέρος (ἐμποροῦσι Κεφ. Ε'. Ἀρθρ. Α'). Τὸ μόνον μέσον, ὅπῃ ἔμπορεῖ νὰ ἀντιἀδραταχθῆ εἰς τὴν ὀχληρίαν, εἶναι ἡ ἀσχολία. Ὄποταν τὸ σῶμα καὶ ὁ νῆς μῦνον ἀργά, αὐτὴ ἢ ἀργία των, αὐτὴ ἢ ἀκεῖα, ὑπὸ τὴν ὁποίαν πολιορκεῖται ἡ ψυχὴ, ἀποροξυῖν τὴν ὀχληρίαν καὶ τὴν μελαγχολίαν, ὅπῃ ἀδέχεται τὴν ὀχληρίαν· ἴσως νὰ τὰς ἀφαιρέσωμεν καὶ νὰ τὰς ἀπολάβωμεν, εἶναι ἀφόδωτος ἢ ἀσκησις καὶ ἢ ἐργασία.

Α Ρ Θ Ρ Ο Ν Β'.

Εὐθυμία.

Η εὐθυμία ἔρπεται καὶ αὐτὴ τὰ πολλὰ ἀπὸ τὴν εὐτυχίῃ κατὰσασιν τῆς σώματος· καὶ τὸ πλείστον ὅμως μέρος ἔρπεται ἀπὸ τὴν εὐτυχίῃ κατὰσασιν τῆς ψυχῆς. Ἐἷνας ἄνθρωπος καχεκτικὸς, ἢ φιλάθροτος, ἢ δειμὺς, καὶ στυφνὸς τῆς χυμῶν, ἢ πολλὰ αἰθαντικὸς καὶ εὐρέθιστος, ἢ παχὺς καὶ ναρκώδης, εἶναι πολλὰ δύσκολον νὰ ἔχη ἀληθινὴν καὶ σταθερὰν εὐθυμίαν. Εἰς τὸν ναρκώδη θέλει φανῆ ποτε ἀπάθεια, εἰς τὸν αἰθαντικὸν καὶ εὐρέθιστον θέλει ἰδῆ τις ἀδυσφορία καὶ χαρᾶς ἐναλλάξ καὶ μελαγχολίας, εἰς τὸν κα-

πρακτικὸν ἢμπορεῖ νὰ φανῆ ὑπομονή· ἐκείνη ὅμως ἢ
 σωμαίθης τῆς δὺχαρισήσεως καὶ δὺθυμίας, ὅπῃ
 βαλσαμόνει, ἔως εἰπεῖν, τὴν ψυχῶν, καὶ διαχεῖται
 εἰς ὅλον τὸν βίον, ἐπιζητεῖ μίαν ὑγείαν σαθεράν,
 μίαν σύμμετρον αἰσθητικότητα, μίαν ἀκρασίαν τῶν
 χυμῶν, ἢ ὅποια δίδει παρ' Ἰταλοῖς καὶ Γάλλοις εἰς
 τὴν, ὡς ἢς ὁ λόγος, δὺθυμίαν τὸ ὄνομα buon
 umore, τὸ ἔστι καλὸν χυμῶν, ὅπερ τερκισί λέγεται
 κέφι, καὶ ὁμοίως ἢμπορεῖ μὲν νὰ τὸ ὀνομάσωμεν δὺδα-
 θετον, ἢ δὺδαθεσίαν.

Ὅλαι ὅμως αἱ καλλίτεραι καὶ δὺτυχέστεραι φυσικαὶ
 εἴτ' ἐν σωματικαῖς διαθέσεσι δὲν ὠφελεῖν τίποτες, ἀ-
 νίσως δὲν συῦξῃ πρότερον εἰς τὸ ἢ δὺτυχῆς κα-
 τάστασις τῆς ψυχῆς. Διὰ τὸ ὅπῃ κυριεῖ θυμὸς, ἢ
 φθόρος, φιλαργυρία, ἢ φιλοτιμία, ταραχὴ δὺθυ-
 μίας, ἢ φόβος, ὑπερηφάνεια, ἢ κενδοξία, ἐκεῖ εἰ-
 ρηνή, δὺχαρισήσεις, ἢδονή, καὶ δὺθυμία δὲν ἔχον χω-
 ραν σαθεράν καὶ βᾶτιμον. ἢμπορεῖ νὰ, νὰ φανῆ
 κάμμιαν φωνὰν εἰς ἀσπινθήρ, ἢ ἔκστασις χαρᾶς, ἢ
 μάλλον εἰπεῖν μέθης, ὅταν δηλαδὴ τὰ εἰρημύα πά-
 θῃ φθάσεν νὰ ἀπολαύσεν τὸν σκοπόν τας· τὸ ὅ-
 μως θέλει εἶναι προσωρινόν καὶ ἀκύμορον· θέλει τὸ
 διαδεχθῆ δὺθὺς θλίψις, ἄλγος, ἔλεγχος σωμαίθῃ-
 σεως, μεταμέλεια.

Εἰς ὅπῃκτισιν ἀληθῆς καὶ σαθερᾶς δὺθυμίας, τὸ
 πρῶτον καὶ ἀναγκαῖον εἶναι ἢ τῆς ψυχῆς εἰρηνή. Διὰ
 τὸ ὅπῃ πρέπει πρῶτον ἢ ψυχὴ νὰ μὴ ἔχητι, ἔχῃ τὸ
 ὅποῖον νὰ μέμφηται ἑαυτῶν, καὶ νὰ εἰσπρακιδῆ ἀ-
 πὸ αὐτῶν κάθε ἔλεγχος σωμαίθῃσεως· δὺτερον νὰ
 μακρυνέται ἀπὸ ὅλα τὰ πάθῃ, ὅπῃ ἢμπορῆν δια-
 τὴν κακοήθῃ ιδιότητα καὶ φύσιν των νὰ προσενηθῆν εἰς
 αὐτῶν θόρυβον καὶ παραχλῶν· τρίτον τὰ χειροήθῃ καὶ
 τιθάσα νὰ τὰ κρατῆ εἰς μίαν ὀρθῶν καὶ ἔμφρονα ἰ-
 σοσαθμίαν· τέταρτον καὶ τελευταῖον νὰ ἀσκή τὴν φαν-
 τασίαν εἰς τὸ νὰ ἀνακαλῆ ἐκείνας μόνον τὰς ιδέας,
 ὅπῃ ἢμπορῆν τῶντι καὶ ὀρθῶς νὰ τὴν χαροποιῆν,

ἢ νὰ τῆς ἀφαιρῇ κάθε δυνάμιν τῆ ἀνακαλεῖν τὰς λυπηρὰς καὶ ἀηδεῖς ιδέας.

Α Ρ Θ Ρ Ο Ν Γ'.

Εὐδαιμονία.

Πειραζάσαντες ἐκεῖνα, ὅπῃ ἀπαιτῆνται εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ σταθερὰν εὐθυμίαν, ἐπειραζάσαμεν ἐν τ' αὐτῷ καὶ ἐκεῖνα, ὅπῃ συγκροτῆν τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν. Ἐπειδὴ εἰς τὴν παρῶσαν ζωὴν ἐγὼ δὲν γνωρίζω ἄλλω εὐδαιμονίαν, ὡδὴ ἐκείνῳ, ὅπῃ ἠμπορεῖ νὰ προέλθῃ εἰς τὴν ψυχὴν ἀπὸ μίαν γλυκεῖαν καὶ ἀγνώστου συναίδησιν ἠδονῆς, ὀχαισιότητος, καὶ εὐθυμίας.

Πόνος μακρὰν τῆ σώματος, ψυχὴ δ' ἐν συναίδησει γλυκεῖα ἔστω, καὶ ἐκτὸς φροντίδων τε καὶ φόβου (1). Τῆτο εἶναι ὅλον ἐκεῖνο ὅπῃ ἀπαιτεῖται εἰς τὴν εὐδαιμονίαν, καθὼς εἶπε καὶ ὁ Λακρέτιος· καὶ μήτε ὁ ἴδιος Ἐπίκρουσ δὲν ἐννοῶσεν ἠδονὴν ἄλλο πρᾶγμα (εἰς τὴν ὁποίαν ἔθετε τὴν εὐδαιμονίαν), ὡδὴ αὐτὴν τὴν γλυκεῖαν καὶ σταθερὰν εὐθυμίαν τῆς ψυχῆς, ὅπῃ ἡδὴ εἶπαμεν. Καὶ αὐτὴ ἡ θεωρία τῆς Πλατωνικῆς, ἡ σοφία καὶ ἀρετὴ τῆς Στωικῆς, τὸ συμπλήρωμα ὅλων τῆς ἀγαθῶν τῆς Ἀριστοτελικῆς, δὲν φέρει τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν, εἰμὴ μόνον καθ' ὅσον χρησιμὸν εἰς τὸ νὰ σπρεῶσεν καὶ νὰ αὐξήσεν αὐτὴν τὴν γλυκεῖαν εὐθυμίαν εἰς τὴν ψυχὴν.

Ὅθεν ἡ ἀληθῆς εὐδαιμονία δὲν εἶναι ἴσως τὸσον δύσκολος νὰ ἀποκτηθῇ, ὅσον κοινῶς τὴν νομίζου.

Ἡμεῖς

(1) „ Corpore sejunctus dolor absit, mensque fruatur „ Jucundo sensu, cura semota metuque (Βιβλ. Β').

Ἡμεῖς ὅμως πλάττομεν μίαν εὐνοίαν τῆς εὐδαιμονίας, ὅρα πολὺ συμπεπλεγμένῳ· ἐπειδὴ νομίζομεν, ὅτι ἀπαιτῶνται εἰς αὐτὴν τιμαὶ, πλῆθη, τίτλοι, ἐξουσίαι, μεγαλοπρέπειαι, ὑπολήψεις, τέρψεις, ἡδοναὶ παντοῖα εἶδος, καὶ ἕτα τῆτο τὴν θεωροῦμεν ὡς ἀπείρῳ διαστήματι ἀπέχουσαν ἀφ' ἡμῶν. Ὁ ἀνθρώπινος βίος, ἔλεγε προσφύεσθαι ὁ Φοντενέλλης (Pensieri Τόμ. Α'. σελ. 193.), ὁμοιάζει μὲ τὸ γοιτέμνον παλάτι τῆς Ἀρείου· ἕτα τί καθὼς εἰς ἐκεῖνο ἐπιγαίαναι πάντοτε ζητῶντες εἴνας τὸν ἄλλον, καὶ ἐσυναπαντῶντων χωρὶς νὰ γνωρίζον εἴνας τὸν ἄλλον· ἕτω, λέγει, καὶ ἡμεῖς περιπατῶμεν εἰς τὸν βίον ζητῶντες ἕτα παντὸς τὴν εὐδαιμονίαν, καὶ μᾶς φαίνεται συχνότατα πῶς τὴν ἔχομεν ἐμποροῦν μᾶς, χωρὶς νὰ ἡμπορῶμεν ποτὲ νὰ τὴν ἰδῶμεν. Τὸ δὲ αἴτιον εἶναι, ὅτι τὴν ζητῶμεν μόνον εἰς τὰ ἐκτὸς ἡμῶν ἀντικείμενα, καὶ ὅποταν μᾶς ἀνακαλύπτεται ἐντὸς ἡμῶν, ἕτα ἔχει τὴν καθεδραν τῆς, ἡπατημῶσι ἕτω τὰς γοιτείας τῆς φαντασίας, δεῖν ἡμπορῶμεν νὰ τὴν γνωρίσωμεν. Ἀλλὰ καὶ ἀν' κάμμίαν φοράν τὴν γνωρίσωμεν, αὐτὴ ἢ προσωρινὴ γνωριμία μικρὰν, ἢ εὐδαιμονίαν ὁπρῶοιαν ἔχει ἐπάνω εἰς τὰς πράξεις μᾶς, εἰς τὰ ἔθιμά μᾶς, καὶ εἰς τὴν διαγωγὴν μᾶς.

Ποῖος δεῖν ζητῶν τὴν γλυκύτητα τῆς ποιητικῆς ζωῆς, καθὼς μᾶς τὴν ζωγραφίζον οἱ Ποιηταί; Ἀγαγιώσκωντας τὰ Εἰδύλια τῆς γλυκυτάτης Γεσιέρας, ποῖος δεῖν ἡθελεν ὁπρῶοιαν νὰ εἶναι εἰς τὸπον ἐκείνων τῶν εὐτυχῶν βοσκῶν, ἐκείνων τῶν ἐρασμίων βοσκοπέλων, τῶν ὁποίων τὰ δῆνοήματα, τὰ ἔθιμα, τὰ φρονήματα, αἱ ἡδοναὶ μᾶς προξενῶν μίαν ὁπρῶοιαν ἕκτασι; Λοιπὸν ἢ εὐδαιμονία αὐτῶν, τὴν ὁποίαν θαυμάζομεν τόσον δεῖν συλίσταται εἰς ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὴν ἀπλότητα, εἰς τὴν ἀθρότητα, εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς ψυχῆς, εἰς τὴν ἀχαρείσισιν, εἰς τὴν εὐθυμίαν, ὁπρῶ μικρῶ πρόθεσιν ἐταξιδιάζομεν. Ποῖος λοιπὸν μᾶς ἐμποδίζει νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μᾶς ἀ-

ληθῆ καὶ πραγματικῶς τὴν εὐδαιμονίαν, ὅπῃ εἰς ἐκεί-
 νας σοχαζόμεθα ὡς ὄνειρον τῆς Ποιητῆς; Ὡς εὐτυχεῖς
 οἱ γεηπόνοι, ἔλεγε ὁ Βιργίλιος· ἐγὼ δὲ λέγω γραι-
 κώτερον, ὡς εὐτυχεῖς οἱ ἀνθρώποι, ἀνὲρ ἐγνώριζον κα-
 λὰ τὸν ἑαυτόν τας!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΣΤΟΙ-

---

(1) Oh fortunati Agricolaë, sua si bona norint. Ὡς εὐ-
 τυχεῖς Γεωργοί, ἀνὲρ ἐγνώριζον τὰ ἀγαθά των. Γεωρ. Βιβλ. β'.

Ε.Υ.Δ. Τ.Ε. Κ.Τ.Π.
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006